SØR-GUDBRANDSDAL TINGRETT

TELEFAKS Dok 20

Til
Advokat Liv Krukhoug
Advokat Knut Westrum

Telefaks
61257339
62550202

Fra
Sør-Gudbrandsdal tingrett

Vår referanse
13-159908TVI-SGUD

Dato
28.10.2013

Antall sider, denne inkludert
12

Sendes også som brev
Ja

Merknader

Ole Jon Engeland - Gausdal kommune

Vedlagt oversendes kjennelse av 25.10.2013 i ovennevnte sak til orientering.

Sør-Gudbrandsdal tingrett

Irene Karlsen
konsulent

Denne telefaks med tilhørende dokumenter er KUN for den adressat som er angitt ovenfor. Hvis De ikke er rette mottaker av dokumentene, gjøres De oppmerksom på at enhver kopiering eller videreformidling av opplysninger ikke er tillatt. Har De mottatt dokumentene ved en feiltakelse, bes De vennligst straks gi beskjed og returnere de mottatte dokumenter i posten.

Postadresse
Postboks 133, 2601 Lillehammer
Kontoradresse
Jul. Peltersens g. 2, Lillehammer

Sentralbord
61 02 29 00
Telefaks
61 02 29 01

Saksbehandler
Irene Karlsen
Telefon

Bankgiro

Ekspedisjonstid
0830 - 1430

Organisasjonsnummer
974725262
Internett/E-post
sor-gudbrandsdal.tingrett@domstol.no

SØR-GUDBRANDSDAL TINGRETT

- KJENNELSE -

Avsagt:	25. oktober 2013
Sak nr.:	13-159908TVI-SGUD
Dommer:	dommerfullmektig med alminnelig fullmakt Stig Andre Kolstad
Saken gjelder:	Etterfølgende muntlig forhandling – midlertidig forføyning

Ole Jon Engeland	Advokat Liv Krukhoug
mot	
Gausdal kommune	Advokat Knut Westrum

KJENNELSE

Sakens bakgrunn
Ved vedtak av 15. juli 2011 er det gitt pålegg om opprydding på Ole Jon Engelands eiendom av et stort antall utrangerte kjøretøy og maskiner i strid med forurensingsloven §§ 7 og 28, jf. § 7 fjerde ledd og § 37 annet ledd. Frist for å gjennomføre pålegget ble satt til 1. november 2011, og Gausdal kommune gikk deretter i gang arbeidet med å utlyse anbud på henting og levering av avfallet. Avtalen ble inngått med AS Oppland Metall som startet 16. september 2013. Arbeidet ble deretter stanset til 18. september 2013 kl. 08:00.

Ved begjæring av 17. september 2013 har Ole Jon Engeland begjært midlertidig forføyning overfor Gausdal kommune. Retten tok begjæringen til følge, uten forutgående muntlig forhandling, i kjennelse av 18. september 2013 med slik slutning:

1. Gausdal kommune skal stanse arbeidet med å hente og destruere eiendeler tilhørende Ole Jon Engeland. Forføyningen tidsbegrenses til 3 – tre – måneder etter forkynnelse av denne kjennelse.
2. Forføyningen bortfaller dersom Ole Jon Engeland ikke innen 22. september 2013 har stilt sikkerhet på 70 000 – syttitusen – kroner etter tvangsfullbyrdelsesloven § 3-4 første ledd.
3. Gausdal kommune skal betale 9 150 – nitusenetthundreogfemti – kroner i sakskostnader til Ole Jon Engeland innen to uker etter forkynning av denne kjennelsen.

Begjæring om etterfølgende muntlig forhandling ble fremmet av Gausdal kommune den 26. september 2013.

Rettsmøte ble først berammet til den 15. oktober 2013, men omberammet til 21. oktober 2013 grunnet sykdom for Engeland. Partene møtte med sine respektive prosess-fullmektiger, det ble avgitt partsforklaringer og foretatt bevisførsel slik det fremgår av rettsboken.

Ole Jon Engeland har i hovedsak anført
Det foreligger et krav mot Gausdal kommune. Vedtaket om opprydding av eiendommen av 15. juli 2011 er ugyldig. Forurensingsloven § 28 omhandler ikke visuell forurensing og pålegget om opprydding er uhjemlet. For alle tilfeller må avhenting av Engelands eiendeler stå i bero inntil Engeland er hørt og hans synspunkter er vurdert i forhold til forurensingsloven §§ 7 og 28. Engeland er ikke gjort kjent med resultatet av befaringen av 23. april 2012, og er følgelig heller ikke kjent med hva kommunen mener kan medføre forurensing og som må fjernes etter forurensingsloven § 27.

Det foreligger også sikringsgrunn. Dersom AS Oppland Metall får fortsette arbeidet vil gjenstander av stor økonomisk eller antikvarisk verdi for Engeland destrueres. Det bestrides at kommunen har nødvendig kompetanse til å vurdere hvilke gjenstander som er kasserte, utrangert og følgelig å anse som avfall. Gjenstandene brukes fortsatt, blant annet som delelager for maskiner som Engeland har. Etter bevisføring er det sannsynliggjort at opptil flere f.eks. traktorer er nødvendig for å vedlikeholde og restaurere en traktor. Engeland restaurerer også flere av gjenstandene. Det foreligger heller ingen fare for forurensing, og Engeland har stilt sikkerhet på 70 000 kroner.

Det nedlegges følgende påstand:

1. Tingrettens kjennelse av 18. september 2013 fastholdes.
2. Gausdal kommune v/ ordføreren pålegges å dekke sakens omkostninger.

Gausdal kommune har i hovedsak anført
Vedtaket av 15. juli 2011 hvor Engeland pålegges å fjerne utrangerte kjøretøyer og maskiner er gyldig. Gausdal kommune har hjemmel for tiltaket etter forurensingsloven §§ 7, 27, 28, 37, 74 og 76. Engeland har gjennom en periode på over 2 ½ år fått flere muligheter til å uttale seg i saken, herunder forut for vedtaket av 15. juli 2011, samt gitt informasjon om adgangen til å påklage angjeldende vedtak. Det ble gjennomført befaring på eiendommen 23. april 2012 for å bestemme hvilke kjøretøyer m.m. som skulle fjernes. Engeland ble informert om dette møtet, og referat fra møtet ble oversendt ham i brevs form. Engeland er følgelig gitt tilstrekkelig informasjon til å kunne ivareta sine interesser.

Engeland har også hatt svært god tid på seg til å foreta opprydding på eiendommen, og beskytte sine økonomiske interesser. Han er blant annet gitt frist til 1. juni 2012 med å levere inn 5 kjøretøy og noe skrapmetall for å unngå at vedtaket ble iverksatt. Dette gjorde han ikke. I tillegg er han gitt adgang til å beholde kjøretøyer på eiendommen dersom disse var miljøsanert og lagret forsvarlig på et avgrenset område som ble avklart med kommunen.

Det anføres at Engeland ikke har dokumentert noe krav mot Gausdal kommune. Det foreligger heller ingen sikringsgrunn. Alle gjenstandene som er vedtatt fjernet er definert å utgjøre avfall eller en fare for forurensing etter forurensingsloven. Dette ligger innenfor forvaltningens frie skjønn. Rettens kontroll av vedtakene er følgelig begrenset til legalitetskontroll.

Det stemmer ikke, som retten har lagt til grunn, at Engeland omsetter og restaurerer gamle antikvariske kjøretøy, og at en fjerning av gjenstandene vil påvirke inntektsgrunnlaget. Det er provosert fremlagt dokumentasjon på dette, som ikke er etterkommet. Engeland vil uansett få beholde en stor del av gjenstandene, som skulle være mer enn tilstrekkelig. I

tillegg ville han bli godskrevet inntekter fra mulige salgbare enheter, som ville gitt en pengeutbetaling på rundt 70 000 kroner (Dette overskuddet er imidlertid nå brukt opp grunnet Engelands håndtering av saken). Engeland påføres følgelig ingen vesentlig skade eller ulempe gjennom den fjerning som Gausdal kommune har iverksatt.

Samfunnsmessige interesser tilsier at opprydding nå bør fortsette relativt raskt. Det er et moment i interesseavveiningen at Gausdal kommune, grunnet passivitet fra Engelands side, har inngått en kontrakt med AS Oppland Metall om opprydding, som man fortsatt er bundet av.

Dersom Engeland likevel skulle gis medhold, bes det om at sikkerhetsstillelsen økes til 390 000 kroner. Etter avtalen med AS Oppland Metall påløper det dagbøter med 10 000 kroner hver virkedag det er opphold i fremdrift.

Det nedlegges følgende påstand:

1. Begjæringen tas ikke til følge.
2. Ole Jon Engeland dømmes til å erstatte Gausdal kommune sakens omkostninger.

Rettens vurdering:
Som nevnt avsa retten den 18. september 2013 kjennelse om midlertidig forføyning uten at det på forhånd var avholdt muntlig forhandling, jf. tvisteloven § 32-7 annet ledd. Gausdal kommune har deretter begjært etterfølgende muntlig forhandling etter tvisteloven § 32-8. Det skal foretas en ny vurdering med hensyn til om saksøker har sannsynliggjort så vel krav som sikringsgrunn, men denne gangen etter kontradiksjon, jf. tvisteloven § 34-2 jf. § 34-1. I tillegg må den midlertidige forføyningen fremstå som nødvendig, og ulempene må ikke stå i et åpenbart misforhold med motpartens interesse. Når det gjelder beviskravet, vil ikke saksøkers pretensjon være tilstrekkelig, jf. Rt 1984 s. 398. Avgjørelsen vil bero på det retten finner bevist som mest sannsynlig, jf. Moe, praktisk tvangsfullbyrdelse, 2. utgave, s. 656. Retten står helt fritt i forhold til den første kjennelsen, jf. Schei m.fl., Tvisteloven kommentarutgave, Bind II, side 1480, og retten kan følgelig helt eller delvis stadfeste, endre eller oppheve den tidligere kjennelsen, jf. tvisteloven § 32-8 annet ledd.

Er hovedkrav sannsynliggjort?
Det er anført at vedtaket av 15. juli 2011 om opprydding av Engelands eiendom er ugyldig. Retten prøver først prejudisielt om det er sannsynliggjort ugyldighet i form av mangler ved forvaltningens rettsanvendelse eller saksbehandling, herunder om vedtaket bygger på riktig faktum og om det foreligger såkalt myndighetsmisbruk, og eventuelt om mangelen har virket bestemmende på vedtakets innhold.

Pålegget om opprydding er hjemlet i forurensingsloven §§ 7 og 28, jf. §§ 7 fjerde ledd og 37 annet ledd. Etter forurensningsloven § 28 første ledd er det forbudt å oppbevare "avfall"

slik at det kan virke "skjemmende" eller være til "skade eller ulempe for miljøet". Bestemmelsen gjelder så vel forsøpling av offentlig eiendom som egen eiendom. Det heter i Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) s. 134 at forsøplingsforbudet også tar sikte på å tilfredsstille rent estetiske hensyn, jf. kravet om at det ikke må virke skjemmende. Forurensningsloven § 28 omfatter følgelig også visuell forurensning.

Dersom det treffes tiltak for å motvirke ulempene ved lagringen av avfallet, antar retten at man etter en konkret vurdering kan falle utenfor virkeområdet for forurensningsloven § 28. Dette kan f.eks. være at grunneieren besørger skjerming av innsyn eller at avfallet gis en diskret plassering på tomten, hvor allmenheten ikke har adgang, og at avfallet legges opp på en ryddig måte som ivaretar hensynet til mennesker og miljøet, jf. Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) s. 135-136. At avfallet oppbevares i naturen, er av departementet på side 135 vurdert for i høy grad å virke skjemmende.

Med avfall forstås blant annet "kasserte løsøregjenstander", jf. forurensningsloven § 27 første ledd, første punktum. Med kassert må forstås noe som er vraket, avlagt, bortkastet eller uønsket. At gjenstanden lagres i håp om at det skal få verdi i fremtiden, alternativt at gjenstanden har økonomisk verdi eller kan utnyttes på en eller annen måte, unntar ikke gjenstanden fra avfallsdefinisjonen, jf. Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) s. 133. Dersom gjenstanden har vært gjenstand for bearbeiding, opphører gjenstanden å være avfall, og regnes som et produkt eller råvare, jf. Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) s. 133. Avfallsdefinisjonen omfatter også kasserte bilvrak og maskiner.

Etter forurensningsloven § 7 første ledd etableres en generell plikt til å unngå forurensning, herunder fare for forurensning. Bestemmelsen omfatter ikke bare aktive handlinger, men også det å sette i verk noe som senere kan føre til forurensning f.eks. hensettelse av etsende væske som etter en tid vil ødelegge emballasjen, jf. Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) s. 96. Miljøforurensning fra bilvrak vil etter rettens vurdering falle innenfor bestemmelsens virkeområde idet det vil foreligge en viss nærhet i årsakssammenhengen der bilen inneholder batterier, olje, frostvæske, eller lignende.

Kommunens adgang til å ilegge pålegg etter forurensningsloven §§ 7 fjerde ledd og 37 annet ledd er underlagt forvaltningens frie skjønn, jf. Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) s. 97 og s. 149, vurderes følgelig ikke av retten. Det er heller ikke prosedert på dette punktet.

Etter Gausdal kommunes vedtak av 28. mai 2013 skal følgende kjøretøyer fjernes:

Traktorer	46 stk
Lastebiler	39 stk
Lastebilredskap	36 stk
Personbiler	21 stk
Busser	2 stk

Hjullastere	5 stk
Bulldosere	3 stk
Gravemaskiner	3 stk
Trucker	4 stk
Tråkkemaskin	1 stk
Veghøvel	1 stk
Dumper	1 stk
Anleggsredskap	31 stk

I tillegg skal en stor mengde traktorredskaper, som f.eks. dekk, ploger, såmaskiner, møkkapumper, harver m.m., andre redskaper, motorer, tanker, kanner, fat og tønner fjernes. Flere løsøregjenstander var plassert ute i naturen, mens de øvrige var plassert rundt om på gården til saksøker..

På bakgrunn av gjennomgang av bilder over gjenstander som skal fjernes, sammenholdt med partsforklaringen til både saksøker og saksøkte, er det ikke sannsynliggjort at Gausdal kommune har lagt en uriktig lovforståelse av forurensningsloven §§ 7 og 28, jf. §§ 7 fjerde ledd og 37 annet ledd til grunn. Det er i vurderingen særlig vektlagt at vurderingen er gjort av fire personer med teknisk- og landbrukskompetanse, og vurderingstemaet har vært om gjenstanden er utrangert, kassert, ikke i bruk og hensatt på eiendommen på en slik måte at må oppfattes som skrot. Det er i tillegg vektlagt at oppryddingen blant annet omfatter rundt 160 kjøretøy, og at saksøker er gitt mulighet til å besørge forsvarlig lagring og plassering av kjøretøyene.

Retten har heller ikke funnet det sannsynliggjort at feil faktum er lagt til grunn, eller at det foreligger såkalt myndighetsmisbruk i form av f.eks. grovt urimelig vedtak eller usaklig forskjellsbehandling. Det er for ordens skyld heller ikke prosedert på sistnevnte fra saksøkers side. Retten har imidlertid funnet mangler ved saksbehandlingen. I vedtak av 15. juli 2010 om opprydding på eiendommen, fremgår det at:

> *"Kommunen har 04.04.11 sendt forhåndsvarsel som rekomandert brev, men dette kom i retur 02.05.11"*

Når det gjelder vurderingen etter forvaltningsloven § 41, vil manglende forhåndsvarsel forholdsvis lett kunne lede til innvirkning på resultatet og derfor til ugyldighet fordi parten ikke er gitt mulighet til å uttale seg, jf. Woxholth, Forvaltningsloven med kommentarer, 5. utgave, s. 649. Som utgangspunkt er det ikke nødvendig at saksøker sannsynliggjør mer enn at det ikke foreligger en helt fjerntliggende mulighet for at feilen kan ha virket inn på resultatet, jf. Eckhoff & Smith, Forvaltningsrett, 9. utgave, s. 489. For inngripende vedtak, som pålegg om opprydding på egen eiendom, er det også større grunn til å konstatere ugyldighet, selv om det er lite sannsynlig at den enkelte feil kan ha hatt betydning for vedtakets innhold.

Etter en konkret vurdering er retten likevel kommet til at saksbehandlingsfeilen ikke har innvirket på vedtakets innhold. Det er vektlagt at saksøker mener at kommunen ikke har myndighet til å pålegge opprydding på hans eiendom, som er "inngjerdet og langt unna offentlig vei", når det i hovedsak kun er snakk om visuell forurensning. Uenigheten gjelder følgelig det mer grunnleggende spørsmål om kommunen har hjemmel for pålegget om opprydding. Som nevnt ovenfor mener imidlertid retten at anvendelsesområdet til forurensningsloven § 28 også omfatter visuell forurensning. Det er i vurderingen også vektlagt at oppryddingsplikten etter angjeldende vedtak er begrenset til utrangerte kjøretøy, maskiner, tønner og elektriske artikler på eiendommen generelt sett, og ikke konkrete angitte gjenstander. For alle tilfeller mener retten at mangelen ved saksbehandlingen er avhjulpet ved vedtak av 23. mai 2013. Det fremgår her at:

> *"I medhold av forurensningsloven § 74 og som en følge av Ole Jon Engelands manglende oppfølgning av oppryddingspålegg gitt med hjemmel i § 7 og § 37 vedtar Gausdal kommune med dette at kommunen av eget tiltak skal besørge alle elementer nevnt under pkt. 2 i vedlagte oversikt fjernet fra Engelands eiendom. Kostnadene ved fjerningen vil bli belastet Ole Jon Engeland, jf. forurensningsloven § 76, fortrinnsvis gjennom de eventuelle inntekter som oppnås ved levering av gjenstander som skrapmetall"*

Sett hen til saksbehandlingen forut for vedtaket av 23. mai 2013, som redegjort for nærmere i avsnittet under, foreligger det tilstrekkelig forhåndsvarsel til at saksøker har kunnet ivareta sine interesser. Saksøkers anførsel om at han ikke er orientert om hvilke gjenstander som skal fjernes, har retten for ordens skyld ikke funnet troverdig. På bakgrunn av innkallingen til befaring for å registrere gjenstandene sammenholdt med vedtak av 28. mai 2013, hadde saksøker for alle tilfeller en klar oppfordring om å avklare dette med Gausdal kommune.

Retten finner heller ikke å vektlegge saksøkers sykdom, som grunnlag for at han ikke har kunnet følge opp sine interesser de siste to årene. Det vises til at saksøker har deltatt i dialogmøte med Gausdal kommune om saken, jf. referat av 23. april 2012. Det er her avtalt at han skal levere 5 kjøretøy innen 1. juni 2012, og at kommunen ellers vil iverksette opprydding på saksøkers bekostning. Dette ble ikke fulgt opp fra saksøkers side. Videre vises det til klage fra saksøker av 13. september 2012. Saksøker viser her god oversikt over hans rettigheter etter forvaltningsloven, samt god oversikt over saken som sådan. Atter videre vises det til at saksøker ved to anledninger er invitert med på befaring av eiendommen, blant annet for å registrere hvilke gjenstander som skulle fjernes. Det er ikke anført at saksøker under disse anledninger var for syk til å ivareta sine interesser. Ovennevnte viser at saksøker over en lengre tidsperiode både hadde klar oppfordring om og mulighet for å ivareta egne interesser. Saksøkers anførsel kan følgelig ikke tas til følge.

Er sikringsgrunn sannsynliggjort?

Ved fravær av sannsynliggjort krav, kan midlertidig forføyning likevel iverksettes ved fare ved opphold og sannsynliggjort sikringsgrunn, jf. tvisteloven § 34-2 første og annet ledd. Det er anført at det er nødvendig med en midlertidig ordning i et omtvistet rettsforhold for å avverge vesentlig skade eller ulempe, jf. tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b. Det er vist til at oppryddingen medfører fjerning og destruering av gjenstander av stor økonomisk eller antikvarisk verdi for saksøker.

På bakgrunn av de nye dokumentene som er fremlagt, prøver retten innledningsvis Sør-Gudbrandsdal tingretts vurderinger rundt sikringsgrunnen i kjennelse av 18. september 2013. Det fremgår her følgende:

> *"På bakgrunn av saksøkers begjæring legger retten til grunn at han har skraphandlerbevilling og at han omsetter og restaurerer både gamle antikvariske kjøretøy og kjøretøy av nyere dato. (...) Retten legger til grunn at fjerning av kjøretøyene m.m. i tråd med kommunens vedtak vil påvirke inntektsgrunnlaget for saksøker"*

Denne vurderingen kan ikke fastholdes lenger. Det vises til at saksøkes forklaring, hvor det fremgår at han samler på antikviteter, men at han ikke er bilopphugger. Saksøker har videre forklart at gjenstandene skal benyttes til vedlikehold og rehabilitering av låvebygningen og/eller maskinparken idet gårdsdriften er bygget på gjenbruk. Saksøker har forklart at han har restaurert gamle antikvariske kjøretøy, men det var ingenting ved hans forklaring som tydet på at omsetning av gjenstandene utgjorde en sentral inntektskilde. Dette underbygges også av at det heller ikke er fremlagt dokumentasjon over saksøkers omsetning de siste tre årene til tross for at dette er etterspurt av Gausdal kommune. Saksøkers forklaring på dette punkt, er også forenlig med informasjonen som fremgår i brev fra Fylkesmannen av 13. september 2010. Det fremgår her følgende:

> *"I samtale med Ole Jon Engeland ble det klart at virksomheten ikke selger skrapmetall, men kun kjøper inn for mulig eget bruk. Det ble også klart at virksomheten registrert i Enhetsregisteret* [med næringskode 46.610 (engroshandel med maskiner og utstyr til jordbruk og skogbruk)] *(...) ikke hadde vært aktiv på lang tid, og ikke hadde noe med situasjonen på området. Det ble hevdet at gamle kjøretøy ble lagret blant annet for å ta vare på kulturhistoriske objekter. Få av disse ble solgt videre. Årsaken til den store mengden objekter på området synes derfor å være samleinteresse, og resultat av at Ole Jon Engeland ser en mulig verdi i skrapmetallet, blant annet til eget bruk"*

Retten går etter dette over til å vurdere om det er sannsynliggjort at midlertidig forføyning er nødvendig for å avverge vesentlig skade eller ulempe for saksøker på annen måte. Det er anført at gjenstandene utgjør et delelager av betydning for rehabilitering og vedlikehold av

saksøkers maskinpark og låvebygning. Det er også anført at gjenstandene er av stor kulturhistorisk betydning.

Saksøkers forklaring om at gjenstandene er nødvendig for vedlikehold og rehabilitering av låvebygningen m.m., er etter rettens vurdering ikke troverdig. Det var veldig lite ved saksøkers forklaring som underbygget annet enn at opprinnelige intensjoner og planer ikke var fulgt opp. Det vises blant annet til at enkelte gjenstander var anskaffet for 10-15 år siden. Ovennevnte ble også underbygget av bildene som ble fremvist, som blant annet viste flere gjenstander delvis dekket med mose, eller med trær eller busker voksende gjennom, mellom eller rundt gjenstandene.

Heller ikke saksøkers forklaring om at maskinparken fungerer som delelager er troverdig. Forklaringen på dette punktet var vag, og utover de tre traktorene som saksøker kjøpte på 1980-tallet, er det nærmere behovet for et delelager uklart. Etter rettens vurdering fremstår det heller ikke som realistisk at saksøker skal restaurere en del av maskinparken ved å bruke deler fra noen av de andre 160 kjøretøyer. Saksøker har anført at det foreligger sykdomsgrunner. I tillegg er det rettet en tvangssalgsbegjæring mot gården. Restaurering krever gjennomføringsevne i form av fysisk overskudd, tid og økonomi, selv om deler helt eller delvis kan hentes fra andre maskiner. Det er ikke sannsynliggjort at det er tilfellet i vår sak.

Etter rettens vurdering er det ikke sannsynliggjort at midlertidig forføyning er nødvendig for å avverge vesentlig skade eller ulempe for saksøker. For det første finner ikke retten det sannsynliggjort at gjenstandene og maskinparken har så vidt stor betydning for vedlikehold og rehabilitering av låvebygning og maskinpark som anført av saksøker. For det andre vil saksøkers interesse i forføyningen uansett kunne avhjelpes med et etterfølgende erstatningskrav jf. Moe, ibid., s. 670. Det legges til grunn at Gausdal kommune er søkegod.

Også når det gjelder anførselen om at flere gjenstander er av kulturhistorisk verdi, mener retten at det ikke er sannsynliggjort at forføyning er nødvendig for å avverge vesentlig skade eller ulempe. Etter rettens vurdering må saksøker kunne stå fritt til å gi eller selge relevante gjenstander av kulturhistorisk interesse f.eks. til Sjoa Heidal Gammelteknisk forening selv om oppryddingsvedtaket iverksettes. At dette ville få betydning for et eventuelt overskudd som skulle komme saksøker til gode, er saksøkers risiko, og kan for alle tilfeller ikke tillegges avgjørende betydning.

Det er etter dette ikke sannsynliggjort sikringsgrunn etter tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b.

For alle tilfeller mener retten at det er et åpenbart misforhold mellom de skader og ulemper som Gausdal kommune påføres om saksøkers begjæring tas til følge og saksøkers interesse, jf. tvisteloven § 34-1 annet ledd. Etter de nye dokumentene som er fremlagt,

legger retten til grunn at saksøker har gjort mindre oppryddingsforsøk på eiendommen, og foruten klagen av 13. september 2012, har han forholdt seg relativ passiv i forhold til vedtakene. Det vises til vedtakene av 15. juli 2011, 10. april 2012 og 28. mai 2013, samt referat og innkallinger til befaringer av 23. april 2012, 11. september 2012 og 9. juli 2013. Retten legger til grunn at kommunen over en lengre periode har forsøkt å få til en frivillig løsning med saksøker med hensyn til å rydde opp i avfallet på hans eiendom, men at man ikke har lykkes med dette. Saksøker har således hatt en klar oppfordring til og mulighet for å ivareta sine interesser over en lengre periode. Dette er ikke gjort. Overordnede samfunnsinteresser taler for at det bør legges til rette for at den besluttede opprydding kan gjennomføres snarest, jf. LF-2003-4480.

I vurderingen er det også vektlagt at kommunen, grunnet saksøkers passivitet, har iverksatt opprydding av eiendommen etter kontrakt med AS Oppland Metall. Det er sannsynliggjort at eksponeringen for manglende oppfyllelse av denne avtalen er på minst 300 000 kroner. Både administrative og økonomiske hensyn på kommunens hånd er følgelig vektlagt i interesseavveiningen mellom partene, jf. Lovavdelingens uttalelse av 1. august 2000 (jdlov-2000-8016). Det vises også til at eventuell økonomisk skade som saksøker påføres kan repareres ved et senere skadeerstatningskrav mot Gausdal kommune, jf. Moe, ibid., s. 670. Det legges til grunn at Gausdal kommune er søkegod.

Vilkårene for midlertidig forføyning etter tvisteloven §§ 34-1 og 34-2 er etter dette ikke oppfylt. Kjennelsen av 18. september 2013 skal derfor oppheves, jf. tvisteloven § 32-8 annet ledd. Retten bemerker at det ikke er prosedert på, eller nedlagt påstand i forhold til garantien etablert etter angjeldende kjennelse. Det har følgelig ikke vært adgang for retten å behandle dette nærmere.

Saksomkostninger

Gausdal kommune har vunnet saken, og skal tilkjennes saksomkostninger, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Unntakene etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd får etter rettens vurdering ikke anvendelse. Og det er heller ikke prosedert på dette.

Det er fremlagt saksomkostningsoppgave på 85 306 kroner, inkl. mva. Det er oppgitt samlet tidsforbruk på 45 timer, som fordeler seg på 33 timer i forbindelse med forberedelsen til muntlig forhandling og 9 timer i forbindelse med rettsmøtet 21. oktober 2013., totalt 42 timer. I tillegg er det brukt 3 timer på rettsmøtet 15. oktober 2013. Saksøker har kommet med innvendinger til saksomkostningene, og har anført at tidsbruken er for høy i forhold til sakens art, kompleksitet og omfang. Til sammenligning har saksøkers prosessfullmektig brukt 17 timer på saken.

Etter rettens vurdering har Gausdal kommune stått for det vesentlige av bevisførselen. Rettens kjennelse av 18. september 2013 gikk også mot Gausdal kommune, slik at oppryddingen ble stoppet midlertidig. Det er sannsynliggjort at dette medførte et

økonomisk ansvar for Gausdal kommune av ikke-ubetydelig størrelse. Retten legger derfor til grunn at Gausdal kommune hadde sterk interesse i å forfølge saken videre med sikte på å få kjennelsen opphevet så raskt som mulig. Vurderingstemaet er imidlertid ikke komplisert, og saken er heller ikke omfangsrik. Det forutsettes videre at en stor del av den skriftlige dokumentasjonen var klarlagt og systematisert på forhånd. Retten mener at 42 timer overstiger det nødvendige og rimelige i denne saken, og setter saksomkostningene skjønnsmessig til 60 000 kroner, inkl. mva.

SLUTNING

1. Begjæring om midlertidig forføyning tas ikke til følge. Sør-Gudbrandsdal tingretts kjennelse av 18. september 2013 i sak nr. 13-153105TVI-SGUD oppheves.
2. Ole Jon Engeland betaler 60 000 – sekstitusen – kroner til Gausdal kommune innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelse.

Stig Andre Kolstad

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.